

Internationaal Project

NDCE
Nederlands-Duits Centrum
voor Educatie

NDCE / NDZW, Anton-Heinen Volkshochschule

De Anton-Heinen Volkshochschule is te vergelijken met een volksuniversiteit in Nederland. Ze verzorgt een uitgebreid aanbod aan cursussen, bijscholing, studiereizen en interculturele euronale activiteiten voor inwoners van de Kreis Heinsberg, waaraan ook inwoners van de Limburgse buurgemeenten deel kunnen nemen. Voorbeelden hiervan zijn integratiecursussen met aangepaste alfabetiseringstrajecten, kookcursussen voor deelnemers met meervoudige handicaps, oefencursussen voor deelname aan het Groot Nederlands dictee, EVC-checks en sollicitatietrainingen.

Hoe is het project NDCE/NDZW eigenlijk tot stand gekomen? Het gebied van de Duitse Kreis Heinsberg en de Nederlandse buurgemeenten Parkstad Limburg, Sittard en Roermond heeft een gemeenschappelijk grens met een lengte van 78 kilometer. In deze regio vindt van oudsher grensoverschrijdende uitwisseling plaats. Er zijn veel contacten tussen de bevolking. Vaak spreken zij bijna hetzelfde dialect en hebben dezelfde tradities (carnaval, fanfares enz.), maar op het gebied van de educatie en in het bijzonder de volwasseneneducatie waren er niet veel contacten. Het is echter van groot belang om deze uitwisseling betreffende Duitse en Nederlandse taal en arbeidsparticipatie te intensiveren en te institutionaliseren. Dus had de directeur van de Anton-Heinen Volkshochschule (VHS), Franz Josef Dahlmanns het idee voor een grensoverschrijdend project. Sinds 1974 bestaat de werkgemeenschap grensland op bestuurlijk niveau. Hier werd het idee met enthousiasme ontvangen en in Parkstad Limburg werd een goede partner gevonden (oudburgemeester Bert Janssen uit Landgraaf was een van de grootste voorstanders). Het gemeenschappelijke doel was altijd een nauwere kennismaking en samenwerking tussen Duitsland en Nederland en de vorming van een ontmoetings- en opleidingscentrum voor Duitsers én Nederlanders als ook te stimuleren dat mensen werk zoeken en vinden in het buurland.

Zo startte de Anton-Heinen Volkshochschule samen met Regio Parkstad Limburg in 2006 het tweejarig binationaal project NDCE/NDZW 'Nederlands - Duits Centrum voor Educatie/ Niederländisch Deutsches Zentrum für Weiterbildung' gesubsidieerd door het Europese Interreg Programma en middelen van het Bundesland Nordrhein-Westfalen. Doel van het project was de opzet en inrichting van een multi-functioneel studiecentrum voor de regio Kreis Heinsberg en de Nederlandse buurgemeenten. Partners waren scholen in de regio, werkgevers, die stageplaatsen aanboden en gemeenten in de grensregio, waarvan medewerkers elkaar vaak ontmoetten en praatten over de verschillende structuren en de verbetering van de communicatie. Als projectleidster werd de Nederlandse Yvette Sprooten benaderd. Zij is een near-native speaker Duits en goed bekend met Euronale ontwikkelingen en problemen. Bovendien heeft ze een groot en breed grensoverschrijdend netwerk dat van essentieel belang bleek bij de uitwerking, opzet, inrichting en promotie van het NDCE/NDZW.

De openingsceremonie met veel deelnemers was een bijzonder leuk moment. Er zijn geen echte knelpunten. Het duurde natuurlijk al een tijdje, tot dat het centrum bekend was. Het centrum ging binationale bijscholingscursussen met grensoverschrijdende stagemogelijkheden organiseren voor alle inwoners van Kreis Heinsberg en de Nederlandse buurgemeenten:

- Openbaar bestuur in Duitsland: taal en cultuur
- Openbaar bestuur in Nederland: taal en cultuur
- Verzorgende in Duitsland voor Nederlanders: beroepstaal en beroepscultuur
- Verzorgende in Nederland voor Duitsers: beroepstaal en beroepscultuur
- Nederlandse kantoorcommunicatie: beroepstaal en beroepscultuur
- Duitse kantoorcommunicatie: beroepstaal en beroepscultuur
- Duits voor Nederlanders
- Nederlands voor Duitsers
- Solliciteren in Nederland voor Duitsers
- Solliciteren in Duitsland voor Nederlanders

Bij alle cursussen was uitgebreid aandacht voor euregionale interculturele competenties.

Het centrum was ook een Duits-Nederlands trefpunt voor interculturele activiteiten, lezingen en tentoonstellingen rond de thema's: *Grenzeloze literatuur* (o.a. leeskringen begeleid door Nederlandse bibliotheekmedewerkers en leeskringen begeleid door Duitse docent), *Ditjes en Datjes* (gewoontes en omgangsvormen in beide landen) en *Onbegrensde regio* (o.a. Nederlandse kok kookt Nederlandse specialiteiten).

Daarnaast was het centrum vraagbaak en doorverwijzer voor vragen over grensoverschrijdend onderwijs en werken. Het centrum werd een platform voor Nederlanders en Duitsers om voor de grensoverschrijdende arbeidsmarkt relevante kennis te verwerven en uit te wisselen en om gemeenschappelijke grensoverschrijdende activiteiten en thema's te bundelen en te initiëren. Van belang was verbetering van de interregionale samenwerking en bevordering van de maatschappelijke integratie. Rode draad hierbij was dat kennis van taal en cultuur de belangrijkste voorwaarden zijn om te participeren in de interculturele en grensoverschrijdende arbeidsmarkt.

In alle functies - interculturele ontmoeting, informatie en educatie - was het centrum zeer succesvol. De Volkshochschule Heinsberg was met dit project laureaat van de NRW-Preis für innovatieve Kommunen van Land Nordrhein-Westfalen. Er is in de lokale pers veel over het centrum gepubliceerd. Het jaarprogramma van de VHS bereikt veel mensen en ook in Nederland werden en worden veel folders verspreid. Inmiddels is het NDCE/NDZW geen zelfstandig centrum meer, maar veel van de activiteiten zijn goed geïntegreerd in het brede activiteiten- en onderwijsprogramma van de Volkshochschule. Voor de identiteit van de VHS is het van belang altijd contacten met Nederland te onderhouden en veel grensoverschrijdende cursussen aan te bieden. Veel van de ontwikkelde cursussen hebben een vaste plek gevonden in het aanbod van de Volkshochschule.

De rijkdom aan ervaringen werkt ook door als een onuitputtelijke inspiratiebron zijn

voor Yvette Sprooten in haar huidige functie als adviseur en specialist laaggeletterdheid bij Cubiss. Spin-offs die door! haar zijn geïnitieerd, en die hun oorsprong hebben in het NDCE/NDZW-project, zijn o.a. het Project Taal & Werkplein, de leeskringen voor laaggeletterden bij Limburgse bibliotheken en de samenwerkingsprojecten met ROC's, penitentiaire inrichtingen en sociale werkbedrijven. De contacten van Yvette Sprooten met de VHS worden intensief voortgezet; in 2015 werd samen met andere partners in Europa een aanvraag ingediend voor een Erasmus+ project "Best practise in het bestrijden van de laaggeletterdheid".

Het project heeft geen website, het programma van de VHS is te vinden onder:

- <http://www.vhs-kreis-heinsberg.de>
- <http://www.interregemr.eu/oldde/projekte/91DE.pdf>

